

בַּיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהַר אֶתְכֶם. וּכְתִיב, (יחזקאל לו)
וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיּוֹם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכָּל
טְמֵאוֹתֵיכֶם וְגו'.

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. (ויקרא כ"ג)
רַבִּי יוֹסִי שָׁאֵל לְרַבִּי אַבָּא, אָמַר
לִיה, הֲנִי חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם, מָאֵי קָא מַיְירִי. אָמַר
לִיה, וְדָאֵי רָזָא יִקְרָא הוּא. תָּא חַזִּי, בֵּין לְעֵילָא
בֵּין לְתַתָּא, כָּל חַד וְחַד, בְּאַרְחִיָּה נְטָלָא,
וּבְאַרְחִיָּה יִתְבָּא, וּבְאַרְחִיָּה אֶתְעַר וְעָבִיד מָאֵי
דְעָבִיד. הָאֵי עָשׂוֹר מְכַנְּסַת יִשְׂרָאֵל אֵינּוּן. וְיִזְמָא
עֲשִׂירָאָה, בְּעֲשִׂירָאָה קִיּוּמָא. וְעַל דָּא (שמות יב)
בְּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית
וְגו'. וְהָאֵי יוֹמָא, הוּא דִּילָהּ. וְחֲמִשָּׁה יוֹמִין
אַחֲרֵינָן, דְּמִלְכָּא הוּא. הַהוּא יוֹמָא דְאֶתִּי עָלָה.
דְּהָא חֲמִשָּׁאָה, בֵּיה יְתִיב מִלְכָּא, בְּכוֹרְסִיָּא. וּבְכָל

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אֶחָד וְאֶחָד בְּדַרְכּוֹ נֹסֵעַ, וּבְדַרְכּוֹ יוֹשֵׁב,
וּבְדַרְכּוֹ מִתְעוֹרֵר וְעוֹשֶׂה מַה שְׁעוֹשֶׂה.
הָעָשׂוֹר הַזֶּה הֵם מְכַנְּסַת יִשְׂרָאֵל. וְהַיּוֹם
הָעֲשִׂירִי עוֹמֵד בְּעֲשִׂירִי. וְעַל כֵּן, (שמות יב)
בְּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה
לְבֵית וְגו'. וְהַיּוֹם הַזֶּה הוּא שְׁלֵה. וְחֲמִשָּׁה
יָמִים אַחֲרָיו הוּא שֶׁל הַמֶּלֶךְ, הַיּוֹם שְׁבָא
עָלֶיהָ. שְׁהַרִי הַחֲמִישִׁי, בּו יוֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ

בַּיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהַר אֶתְכֶם.
וּכְתוּב (יחזקאל לו) וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיּוֹם
טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וְגו'.
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'.
רַבִּי יוֹסִי שָׁאֵל אֶת רַבִּי אַבָּא. אָמַר לוֹ,
הַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם הַלְלוּ, מַה הֵם
אוֹמְרִים? אָמַר לוֹ, וְדָאֵי זְהוּ סוּד נְכַבְּד.
בָּא רָאָה, בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה, כָּל

אֶתֶר בְּעֵשׂוֹר, דְּמִטְרוֹנִיתָא הוּא. חַמְשָׁה עָלְיֵיהּ,
 דְּמִלְכָּא הוּא (ס"א הוּא יוֹמָא דְעֵלָה בְּגִין דְּנִרְנָא חַמְשָׁאָה בֵּיהּ יְתִיב מִלְכָּא
 בְּכוֹרְסִיָּא, וּבְכָל אֶתֶר וכו'). הַהוּא יוֹמָא דְאֶתִי עָלָה דְהָא
 חַמְשָׁאָה בֵּיהּ יְתִיב מִלְכָּא בְּתַרְעָא.

וּבְכָל אֶתֶר בְּעֵשׂוֹר דְּמִטְרוֹנִיתָא הוּא, חַמְשָׁה
 עָלְיֵיהּ, דְּמִלְכָּא הוּא. הַהוּא יוֹמָא דְאֶתִי
 עָלָה. בְּגִין כֶּךָ חַמְשָׁה יוֹמִין מִיְרְחָא, לְאוֹרֵייתָא. וְאִי
 תִּימָא שְׁבִיעָאָה, בְּזוּמָנָא דְתַרִּין אַבְהָן מִשְׁתַּבְּחֵי בֵּיהּ,
 דְהָא מִלְכָּא בְהוּ, וּכְדִין מִתְעַטֵּר בְּכֹלָא. וְחַד מְלָה,
 שְׁבִיעָאָה וְחַמְשָׁאָה.

תָּא חַיִּי, חַמְשָׁאָה דִּילֵיהּ הוּא וְדָאֵי, כְּמָה
 דְאֶתְמַר, וּכְדִין נְהִיר אַבָּא לְאִימָא,
 וְאֶתְנַהִירוּ מְנָה חַמְשִׁין תַּרְעִין לְאַנְהָרָא לְחַמְשָׁאָה.
 וְאִי תִימָא שְׁבִיעָאָה, בְּגִין דְּמִלְכָּא בְּשְׁלִימוּ דְאַבְהָן,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

מֵהַחֲדָשׁ לַתּוֹרָה. וְאִם תֹּאמַר שְׁבִיעִי,
 בְּזִמְנֵי שְׁשָׁנֵי אָבוֹת נִמְצְאוּ בוֹ, שְׁהָרִי
 הַמְּלָךְ בָּהֶם, וְאִזּוּ מִתְעַטֵּר בְּכֹל. וְדַבֵּר
 אַחַד שְׁבִיעִי וְחַמִּישִׁי.

בַּא רְאָה, הַחַמִּישִׁי הוּא שְׁלוֹ וְדָאֵי, כְּמוֹ
 שְׁנַת־בָּאָר, וְאִזּוּ מֵאִיר הָאֵב לְאֵם, וּמֵאִירִים
 מִמְּנָה חַמְשִׁים שְׁעָרִים לְהָאִיר לְחַמִּישִׁי.
 וְאִם תֹּאמַר הַשְּׁבִיעִי, מִשׁוּם שְׁהַמְּלָךְ

בְּכַסָּא. וּבְכָל מְקוֹם בְּעֵשׂוֹר, הוּא שָׁל
 הַגְּבִירָה. חַמְשָׁה עֲלֵיהֶם, שָׁל הַמְּלָךְ הוּא
 (אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁעֲלִיהָ מִשׁוּם שְׁהִרְגָהּ הַחַמִּישִׁית בַּהּ יוֹשֵׁב הַמְּלָךְ
 בְּכַסָּא, וּבְכָל מְקוֹם וכו'). אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁבָא עֲלֵיהָ,
 שְׁהָרִי הַחַמִּישִׁי, בוֹ יוֹשֵׁב הַמְּלָךְ בְּשַׁעַר.

וּבְכָל מְקוֹם בְּעֵשׂוֹר, הוּא שָׁל הַגְּבִירָה.
 חַמְשָׁה עֲלֵיהֶם, שָׁל הַמְּלָךְ הוּא, אוֹתוֹ יוֹם
 שְׁבָא עֲלֵיהָ. מִשׁוּם כֶּךָ חַמְשָׁה יָמִים

וְעֵטְרָה יָרִית מִשְׁבִּיעָאָה, כְּמָה דְכְּתִיב, (שיר השירים
 א) צֵאנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן. וְעַל דָּא בְּשִׁבְעָאָה
 הוּא יוֹמָא דְמַעְטָרָא מְלָכָא בְּעֵטְרוֹי, וּכְדִין יָרִית
 מְלָכָא לְאַפָּא וְאִימָא, דְּמוֹדְוּוּגִין כְּתָדָא. וְעַל דָּא
 כֻּלָּא כְּתָד תְּלִיָא.

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם, (ויקרא כ"ג) רַבִּי יְהוּדָה
 פָּתַח, (במדבר כא) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ
 עָרֵד. תְּנִינָן, ג' מִתְּנָן עַל־אֵין, אֲזִדְמָנוּ לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל,
 עַל יְדֵי תְּלָתָא אַחִין: מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, וּמִרְיָם. מִן,
 בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה. עֲנֵנִי כְבוֹד, בְּזִכּוֹת אַהֲרֹן. בְּאֵר, בְּזִכּוֹת
 מִרְיָם. וְכִלְהוּ אַחִידָן לְעֵילָא. מִן בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה,
 דְּכְתִיב, (שמות טז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם (דף ק"ג ע"א) מִן
 הַשָּׁמַיִם מִן הַשָּׁמַיִם (דִּיִּקְרָא), דָּא מֹשֶׁה.

עֲנֵנִי כְבוֹד בְּזִכּוֹת אַהֲרֹן, דְּכְתִיב, (במדבר יד) אֲשֶׁר עֵין
 בְּעֵין (אַהֲרֹן) נִרְאָה אֶתָּה יְיָ וְגו', וְכְתִיב (ויקרא

לשון הקודש

שֶׁלֶשׁ מִתְּנוֹת עֲלִיוֹנוֹת הַיּוֹדְמָנוּ לְיִשְׂרָאֵל
 עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה אַחִים: מֹשֶׁה, אַהֲרֹן וּמִרְיָם.
 מִן – בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה. עֲנֵנִי כְבוֹד – בְּזִכּוֹת
 אַהֲרֹן. בְּאֵר – בְּזִכּוֹת מִרְיָם. וְכֻלָּם אַחוּזִים
 לְמַעְלָה. מִן בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה, שְׁכָתוּב (שמות טז)
 הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. מִן
 הַשָּׁמַיִם (דִּקְרָא) – זֶה מֹשֶׁה.

עֲנֵנִי כְבוֹד בְּזִכּוֹת אַהֲרֹן, שְׁכָתוּב (במדבר

בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל הָאָבוֹת, וְעֵטְרָה יוֹרֵשׁ
 מִהַשְּׁבִיעִי, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שיר א) צֵאנָה
 וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן. וְעַל זֶה בְּשִׁבְעֵי הוּא
 הַיּוֹם שֶׁמַּעְטָר הַמֶּלֶךְ בְּעֵטְרָתוֹ, וְאֵז יוֹרֵשׁ
 הַמֶּלֶךְ אֶת הָאֵב וְאֶת הָאֵם, שְׁמוֹדְוּוּגִים
 כְּאַחֶד. וְעַל כֵּן הַכֹּל תְּלוּי בְּאַחֶד.

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח,
 (במדבר כא) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עָרֵד. שְׁנִינָן,

טו) וּכְפָה עֵינַי הַקְטָרֶת. מִה לְהִלָּן, שְׁבַעָה. אֵף פָּאן
נָמִי שְׁבַעָה. דִּהָא בַּקְטָרֶת שְׁבַעָה עֲנִינַי מִתְקַשְׁרֵן
בְּחֵדָא (ועוד). וְאַהֲרֹן רִישָׁא לְכָל שְׁבַעָה עֲנִינַי הוּא
וְהוּא קָשִׁיר לְשִׁית אַחֲרֵינַי בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא.

בְּאֵר בְּזִכּוֹת מְרִיב, דִּהָא הוּא וְדָאֵי בְּאֵר אֶתְקַרֵי.
וּבְסִפְרָא דְאַנְדְּתָא, (שמות ב) וַתִּתְצַב אֶחָתוֹ
מִרְחֹק לְדַעָה וְגו'. דָּא הוּא בְּאֵר מִיָּם חַיִּים, וְכֹלָא
קְשׁוּרָא חֵד. מִתָּה מְרִיב, אֶסְתַּלֵּק בְּאֵר.
דְּכַתִּיב, (במדבר כ) וְלֹא הָיָה מִיָּם לָעֵדָה. וּבְתֵיבָא
שְׁעָתָא בָּעָאֵת בְּאֵר אַחֲרָא לְאַסְתַּלְקָא, דִּהוּהִי שְׁכִיחַ
עֲמָהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. כִּד חֲמָאֵת שִׁיתָא עֲנִינַי דִּהוּוּ
קְשִׁירִין עָלֵיהּ, אֶתְקַשְׁרֶת הוּא בְּהוּ.

מִית אַהֲרֹן, אֶסְתַּלְקוּ אֵינִינַי עֲנִינַי, וְאַסְתַּלֵּק עֲנִינַי
דְּבִירָא עֲמָהוֹן. אָתָּא מֹשֶׁה, אֶתְדַר לְהוּ.

לשון הקודש

וַתִּתְצַב אֶחָתוֹ מִרְחֹק לְדַעָה וְגו' - זוהי
בְּאֵר מִיָּם חַיִּים, וְהַכָּל קָשִׁיר אַחַד. מִתָּה
מְרִיב - הַסְתַּלְקָה הַבְּאֵר, שְׁכַתוּב
(במדבר ב) וְלֹא הָיָה מִיָּם לָעֵדָה. וּבְתֵיבָא
שְׁעָה רָצְתָה בְּאֵר אַחֲרֵת לְהַסְתַּלֵּק,
שְׁהִיְתָה מְצוּיָה עִם יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁרָצְתָה
שִׁשָּׁה עֲנִינַי שְׁהִיּוּ קְשׁוּרִים עָלֵיהּ,
נְקַשְׁרָה הוּא בְּהֵם.

מִת אַהֲרֹן, הַסְתַּלְקוּ אוֹתָם עֲנִינַי

דְּאֶשֶׁר עֵינַי בְּעֵינַי (אחר) נִרְאָה אַתָּה ה' וְגו',
וּכְתוּב (ויקרא טו) וּכְפָה עֵינַי הַקְטָרֶת. מִה
לְמַעַל שְׁבַעָה, אֵף פָּאן גַּם שְׁבַעָה, שְׁהִי
בַּקְטָרֶת שְׁבַעָה עֲנִינַי נְקַשְׁרִים בְּאֵחַד
(ועוד). וְאַהֲרֹן הוּא רִישָׁא לְכָל שְׁבַעָת
הָעֲנִינַי, וְהוּא קוֹשֵׁר אֶת שִׁשַּׁת הָאַחֲרִים
עִמּוֹ בְּכָל יוֹם.

בְּאֵר בְּזִכּוֹת מְרִיב, שְׁהִי הוּא וְדָאֵי
נְקַרָּאת בְּאֵר. וּבְסִפְרָא דְאַנְדְּתָה, (שמות ב)

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים סח) עָלִיתָ לְמָרוֹם שָׁבִית שְׁבִי
 לְקַחְתָּ מִתְּנוֹת בְּאָדָם. לְקַחְתָּ מִתְּנוֹת וְדָא, אֵינוֹן
 מִתְּנוֹת דִּהוּוּ בְּקַדְמֵיתָא בְּאֵר וְעֲנִינִין.

בְּאֵר, דָּא בְּאֵר דִּיצְחָק. עֲנִינִים, אֵלִין עֲנִינִים
 דְּאַחֲרִין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִפְּנֵי מַה זָכָה
 אַחֲרִין לְדָא, בְּגִין דְּאִיהוּ קָשִׁיר בְּעֲנִינִים (נ"א ריש"א
 לְעֲנִינִים). וְהוּא אֶקְשִׁיר כֹּל יוֹמָא וְיוֹמָא לְכַלְהוּ בְּחֻדָּא,
 דְּמִתְבְּרַבָּאן כְּלָהוּ עַל יְדוּי.

תָּא חַוִּי, עַל כֹּל חֶסֶד דְּעֵבֵד קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא
 בְּיִשְׂרָאֵל, קָשִׁיר עִמְהוֹן ז' עֲנִינִי יְקִירוּ, וְקָשִׁיר
 לְהוּ בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּהָא עֲנָנָא דִּילָהּ אֶתְקַשֵּׁר
 בְּשִׁיתָא אַחֲרֵינִין. וּבְכַלְהוּ שְׁבַעָה, אֲזִלוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּמִדְבָּרָא. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּכַלְהוּ קָשִׁירָא
 דְּמֵהִימְנוּתָא נִינְהוּ וְעַל דָּא בְּסִפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת

לשון הקודש

יום ויום לכלם באחד, שכלם מתברכים
 על ידו.

בא ראה, על כל חסד שעשה הקדוש
 ברוך הוא עם ישראל, קשר עמם שבעה
 עננים נכבדים, וקשר אותם עם כנסת
 ישראל, שהרי הענן שלה נקשר עם
 ששה אחרים. ועם כל השבעה הלכו
 ישראל במדבר. מה הטעם? משום
 שכלם הם הקשר של האמונה, ועל זה

והסתלק ענן הבאר עמהם. בא משה,
 החזיר אותם. והו שכתוב (תהלים סח) עלית
 למרום שביט שבי לקחת מתנות באדם.
 לקחת מתנות ודאי, אותן מתנות שהיו
 בראשונה - באר ועננים.

באר - זו בארו של יצחק. עננים -
 אלו העננים של אהרן. אמר רבי יצחק,
 מפני מה זכה אהרן לזה? משום שהוא
 קשור בעננים (ראש לעננים), והוא נקשר כל

יָמִים. מָאֵי קָא מִיִּירֵי. בְּגִין דְּכָתִיב, (שיר השירים ב) בְּצִלּוֹ
חַמְדָּתִי וַיִּשְׁבְּתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֻפִּי. וּבְעֵי בַר נָשׁ
לְאַחֲזָאָה גְרָמִיָּה, דִּיתִיב תְּחֹת צֵלָא דְמַהִימְנוּתָא.

תָּא חָזִי, כָּל אֵינּוֹן שְׁנִין דְּקָאִים אַהֲרֹן, הוּוּ יִשְׂרָאֵל
בְּצֵלָא דְמַהִימְנוּתָא, תְּחֹת אֵלִין עֲנַנִּין. בְּתַר
דְּמִית אַהֲרֹן, אֶסְתַּלֵּק עֲנָנָא חַד, דְּהוּא יְמִינָא
דְּכֵלָא. וְכֵד הָאֵי אֶסְתַּלֵּק, אֶסְתַּלְּקוּ כָּל שְׂאֵר
עַמִּיָּה (ב"א עֲנַנִּין) וְאֶתְחַזִּיאוּ כְּלָהוּ בְּגַרְעֵינֵיהוּ. וְהָא
אוּקְמוּתָהּ, דְּכָתִיב, (במדבר כ) וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גֹעַ
אַהֲרֹן. אֵל תִּקְרִי וַיִּרְאוּ, אֵלָא וַיִּרְאוּ. מִיַּד וַיִּשְׁמַע
הַבְּנֵעַנִי מֶלֶךְ עָרְד יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ
הָאֲתָרִים. שְׁמַע דְּאֶסְתַּלְּקוּ אֵינּוֹן עֲנַנִּים, וּמִית
תִּיִּירָא רַבְרָבָא דְכָל אֵינּוֹן עֲנַנִּים אֶתְקַשְּׁרוּ בֵיהּ.

לשון הקודש

הַסְתַּלֵּק, הַסְתַּלְּקוּ כָּל הַשְּׂאֵר עַמּוֹ (עֲנַנִּים)
וַיִּרְאוּ כָּלֶם בְּחַסְרוֹן. וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ,
שְׁפָתוֹב (במדבר כא) וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גֹעַ
אַהֲרֹן. אֵל תִּקְרִי וַיִּרְאוּ אֵלָא וַיִּרְאוּ. מִיַּד
– וַיִּשְׁמַע הַבְּנֵעַנִי מֶלֶךְ עָרְד יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי
בָא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים. שְׁמַע
שְׁהַסְתַּלְּקוּ אוֹתָם הָעֲנַנִּים, וּמִת הַתִּיִּיר
הַגְּדוֹל שְׁפָל אוֹתָם הָעֲנַנִּים נִקְשְׁרוּ עַמּוֹ.

בַּסֵּבֶת תִּשְׁבּוּ שְׁבַעַת יָמִים. מַה זֶה
אוֹמְרָ? מִשּׁוֹם שְׁפָתוֹב (שיר ב) בְּצִלּוֹ
חַמְדָּתִי וַיִּשְׁבְּתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֻפִּי.
וְצִרִיךְ אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ שְׂיוֹשֵׁב
תְּחַת צֵל הָאָמוֹנָה.

בָּא רָאָה, כָּל אוֹתָן הַשְּׁנִים שְׁעַמַד אַהֲרֹן,
הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּצֵל הָאָמוֹנָה תְּחַת הָעֲנַנִּים
הַלְלוּ. אַחַר שְׁמִית אַהֲרֹן, הַסְתַּלֵּק עֲנַן
אַחַד, שְׁהוּא הִימִין שֶׁל הַכֵּל. וּבְשִׁזְזָה

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכְּנַעֲנֵי מֶלֶךְ עָרֵד יוֹשֵׁב הַנֶּגֶב
 וְדָאֵי. וְכַד אָתוּ אֵינוֹן מְאֻלְלִין דְּשָׂדֵר
 מִשָּׂה, אָמְרוּ (במדבר יג) עֲמֹלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב,
 בְּגִין לְתַבְרָא לְפִיָּהּוּ. דְּהָא בְּעֲמֹלֵק אֵתְבַר
 חִילִּיהוֹן בְּקַדְמִיתָא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנֵי, מָאֵי קָא מִיָּרֵי
 הָכָא. פְּתַר דְּאֶסְתְּלֵקוּ אֵינוֹן עֲנָנִים. אֶלָּא
 כְּנַעֲנֵן כְּתִיב בֵּיה, (בראשית ט) וַיֹּאמֶר אֲרוּר כְּנַעֲנֵן עֶבֶד
 עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו. הָכָא אֹלִיפְנָא, מָאֵן דְּאֶפִּיק
 גְּרָמִיה מִצְלָא דְמְהִימְנוּתָא, אֶתְחִזִּי לְמַתְוִי עֶבֶד
 לְעַבְדֵי עַבְדִּין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר כא) וַיִּלָּחֶם
 בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ שָׁבִי. הוּא נָטַל עַבְדִּין
 מִיִּשְׂרָאֵל לְגְרָמִיה.

וְעַל דָּא כְּתִיב, כָּל הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ
 בְּסוּכוֹת. כָּל מָאֵן דְּאִיהוּ מִשְׂרָשָׂא וְגִזְעָא

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכְּנַעֲנֵי מֶלֶךְ עָרֵד יוֹשֵׁב
 הַנֶּגֶב וְדָאֵי. וְכַשְּׁפָאוּ אוֹתָם מְרַגְלִים
 שְׁשֻׁלַח מִשָּׂה, אָמְרוּ (שם יג) עֲמֹלֵק יוֹשֵׁב
 בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב, כְּדֵי לְשַׁבֵּר אֶת לֶבֶם, שְׁהִרֵי
 בְּעֲמֹלֵק נִשְׁבַּר כַּחֵם בְּרֵאשׁוֹנָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנֵי, מַה זֶה
 אוֹמֵר כָּאֵן אַחַר שְׁהִסְתְּלֵקוּ אוֹתָם
 הָעֲנָנִים? אֶלָּא כְּכַנְעֵן כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אֲרוּר

כְּנַעֲנֵן עֶבֶד עַבְדִּים יִהְיֶה לְאֶחָיו. כָּאֵן
 לְמַדְנֹ, מִי שְׁמוּצִיא אֶת עַצְמוֹ מִצְלָא
 הָאֲמוּנָה, רְאוּי לְהִיזֵת עֶבֶד לְעַבְדֵי
 עַבְדִּים. זֶהוּ שְׁפִתוּב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל
 וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ שָׁבִי. הוּא נָטַל עַבְדִּים
 מִיִּשְׂרָאֵל לְעַצְמוֹ.

וְעַל כֵּן כְּתוּב, כָּל הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ
 בְּסוּכוֹת. כָּל מִי שְׁהוּא מִשְׂרָשָׂא וְגִזְעָא

קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, יִשְׁבּוּ בְּסִכּוֹת, תְּחִילַת צְלָא
 דְּמַהִימְנוּתָא. וּמֵאֵן דְּלִיתִיהּ מְנוּעָא וְשׁוֹרְשָׁא
 קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, לָא יְתִיב בְּהוּ, וַיְשׁוּק גְּרַמְיָה
 מִתְחִילַת צְלָא דְּמַהִימְנוּתָא.

כְּתִיב (הושע יב) **כְּנָעַן בְּיָדוֹ מֵאֲזֵנֵי מְרֻמָּה, דָּא אֱלִיעֶזֶר
 עֶבֶד אַבְרָהָם. וְתָא חַזִּי, כְּתִיב אַרְוֵר כְּנָעַן
 וּבְנֵי דְזָכָה כְּנָעַן דָּא, לְשִׁמְשָׁא לְאַבְרָהָם, כִּיּוֹן
 דְּשִׁמְשָׁא לְאַבְרָהָם, יְתִיב תְּחִילַת צְלָא דְּמַהִימְנוּתָא,
 זָכָה לְמִיפְק מִתְּחִילָא לְטִיָּא דְּאֶתְלַפְיָא, וְלֹא עוֹד
 אֶלְא דְכְּתִיב בֵּיהּ בְּרָכָה. דְּכְּתִיב, (בראשית כד) וַיֹּאמֶר
 בֹּא בְרוּךְ יְיָ. מָאֵי קָא מִיִּירֵי. דְּכָל מָאֵן דְּיְתִיב
 תְּחִילַת צְלָא דְּמַהִימְנוּתָא, אַחְסִין חִירוֹ לִיהּ וְלִבְנָיו
 לְעֵלְמִין, וְאֶתְבְּרַךְ בְּרַכְתָּא עֲלָאָה, וּמֵאֵן דְּאֶפִּיק
 גְּרַמְיָה מְצֵלָא דְּמַהִימְנוּתָא, אַחְסִין גְּלוּתָא לִיהּ
 וְלִבְנָיו, דְּכְּתִיב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁפּוּ מִמֶּנּוּ שָׂבוּ. (דף**

ק"ג ע"ב).

לשון הקודש

לְשִׁמְשָׁא אֶת אַבְרָהָם, כִּיּוֹן שִׁמְשָׁא אֶת
 אַבְרָהָם, יִשְׁבּוּ תְּחִילַת צְלָא הָאֲמוּנָה, זָכָה
 לְצֵאת מֵאוּתָהּ קִלְקָלָה שְׁהִתְקַלְל, וְלֹא עוֹד,
 אֶלְא שְׁכֵתוּב בּוּ בְּרָכָה, שְׁכֵתוּב (בראשית כד)
 וַיֹּאמְרוּ בֹא בְרוּךְ ה'! מַה זֶה אוֹמֵר? שְׁכָל
 מִי שְׁיוֹשֵׁב תְּחִילַת צְלָא הָאֲמוּנָה, יוֹרֵשׁ חֲרוּת
 לוֹ וְלִבְנָיו לְעוֹלָמִים וּמִתְבְּרַךְ בְּרָכָה

שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יִשְׁבּוּ בְּסִכּוֹת, תְּחִילַת צְלָא
 הָאֲמוּנָה. וּמִי שְׁאִינוּ מְנוּעַ וְשִׁרְשׁ קְדוּשָׁא
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לֹא יוֹשֵׁב בְּהֶם, וּמוֹצִיא אֶת
 עַצְמוֹ מִתְּחִילַת צְלָא הָאֲמוּנָה.

כְּתִיב (הושע יב) **כְּנָעַן בְּיָדוֹ מֵאֲזֵנֵי מְרֻמָּה,
 זֶה אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם. וּבֹא רְאֵה,
 כְּתוּב אַרְוֵר כְּנָעַן, וּמְשׁוּם שְׁזָכָה כְּנָעַן זֶה**

בַּסֶּפֶת תֵּשְׁבוּ (ויקרא כ"ג) **חֶסֶר, וְדָא עֲנָנָא חַד, דְּכִלְהוּ**
קִשְׁרִין בֵּיהּ. דְּכִתִּיב, כִּי עֲנַן י"י עָלֵיהֶם
יוֹמָם. וּכְתִיב, (במדבר יד) וּבַעֲמֹד עָנַן אֶתְּהּ הוֹלֵךְ
לִפְנֵיהֶם יוֹמָם. דָּא הוּא עֲנָנָא דְאַהֲרֹן, דְּאֶקְרִי יוֹמָם,
דְּכִתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יַעֲזֹה י"י חֲסֵדּוֹ. עֲנָנָא חַד,
נָטִיל עֲמִיּה חֲמֵשׁ אַחֲרָנִין, וְאֵינּוֹן שִׁית. וְעֲנָנָא
אַחֲרָא, דְּכִתִּיב וּבַעֲמֹד אֵשׁ לַיְלָה, דָּא נַהֲרָא לְהוּ
לְיִשְׂרָאֵל, מְנַהֲרוּ דְּאֵינּוֹן שִׁית.

רעיא מהימנא

בַּסֶּפֶת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים וְגו', (ויקרא כ"ג) **פְּקוּדָא (מ"ה) דָּא,**
לִישֵׁב בַּסּוּפָה. וְהָא אוֹקִימָנָא, בְּגִין לְאַתְחֻזָּא
דְּיִשְׂרָאֵל יִתְבִּי בְּרָזָא דְמַהֲיֻמְנוּתָא, בְּלֵא דְחִילוֹ בְּלָל, דְּהָא
מְקַטְרָנָא אֶתְפָּרֵשׁ מִנֵּיהּ. וְכָל מָאן דְּאִיהוּ בְּרָזָא דְמַהֲיֻמְנוּתָא,
יִתִּיב בַּסּוּפָה. כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא, דְּכִתִּיב, כָּל הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל
יֵשְׁבוּ בַּסּוּפֹת. מָאן דְּאִיהוּ בְּרָזָא דְמַהֲיֻמְנוּתָא, וּמִזְרַעָא וְשָׂרְשָׂא

לשון הקודש

וּבַעֲמֹד אֵשׁ לַיְלָה, זֶה הָאִיר לְיִשְׂרָאֵל
 מִהָאִיר שֶׁל אוֹתָם הַשָּׁשָׁה.

רעיא מהימנא

בַּסֶּפֶת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים וְגו'. מַעֲזָה
 (מ"ה) זוֹ לִישֵׁב בַּסּוּפָה. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, כְּדִי
 לְהִרְאוֹת שִׁישְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים בְּסוּד
 הָאֲמוּנָה בְּלִי פֶתַח בְּלָל, שְׁהָרִי הַמְקַטְרָג
 גִּפְרֵד מֵהֶם, וְכָל מִי שֶׁהוּא בְּסוּד
 הָאֲמוּנָה, יוֹשֵׁב בַּסּוּפָה, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוֹ,
 שְׁכֵתוֹב כָּל הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ

עֲלִיוּנָה. וְמִי שְׂמוּצִיא אֶת עַצְמוֹ מֵעַל
 הָאֲמוּנָה, יוֹרֵשׁ גְּלוּת לוֹ וּלְבָנָיו, שְׁכֵתוֹב
 וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ שָׁבִי.

בַּסֶּפֶת תֵּשְׁבוּ חֶסֶר, וְזֶה עָנַן אֶחָד שְׁכֵלָם
קִשְׁוֹרִים בּוֹ, שְׁכֵתוֹב כִּי עָנַן ה' עָלֵיהֶם
יוֹמָם. וּכְתוּב וּבַעֲמֹד עָנַן אֶתְהּ הוֹלֵךְ
לִפְנֵיהֶם יוֹמָם. זֶהוּ עָנְנוֹ שֶׁל אַהֲרֹן,
שֶׁנֶּקְרָא יוֹמָם, שְׁכֵתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יַעֲזֹה
ה' חֲסֵדּוֹ. עָנַן אֶחָד נָטִיל עִמּוֹ חֲמֵשָׁה
אַחֲרָיִם, וְהֵם שָׁשָׁה. וְעָנַן אַחֵר, שְׁכֵתוֹב

דִּישְׂרָאֵל, יֵשְׁבוּ בַּסְּפֹת. וְרָזָא דָא אֲתָמַר בְּכַמְהָ דּוּכְתִי.
פְּקוּדָא (מ"ו) בְּתַר דָּא, לְקַרְבָּא קַרְבָּנָא בְּכָל יוֹמָא, וְקַרְבָּנָא
 דָּא, לְמַהוּי חוּלְקָא בְּכֻלָּא, בְּחֻדְוֹתָא דְבְּנוּי. בְּגִין
 דְּכֻלְהוּ אֲחִידִין בְּאִילָנָא. עֲנַפִּין דְּלִתְתָּא דְלִגְבֵי שְׂרָשָׁא דְאִילָנָא,
 כִּלְיָא אֲתַבְּרָכֵן בְּגִין אִילָנָא. אַף עַל גַּב דְּלִית בְּהוּ תוּעֵלְתָּא, כִּלְיָא
 אֲתַבְּרָכָאן. וְחֻדְוֹתָא דִּישְׂרָאֵל בְּאֲבוּהוֹן דְּלַעֲיִלָּא, יְהִיבֵי חוּלְקָא
 דְּבַרְכָּאן, לְכָל אֵינּוֹן שְׂאָר עַמִּין, דְּאִית לוֹן אֲחִידוּ, וְאֲתַאֲחִידוּ
 בְּהוּ בִישְׂרָאֵל.

וְכָל אֵלִין קַרְבָּנִין, לְמִיּהֵב מְזוּנָא, לְאֵינּוֹן מְמַנֵּן דְּשְׂאָר עַמִּין,
 דְּהָא מְגוּ רְחִימוּ דְקָא רְחִים קְדָשָׁא בְּרִידָּה הוּא לְבְנוּי, בְּעֵי
 דְכֻלָּא יְהוֹן רְחִימִין דְּלַהוֹן. וְרָזָא דָּא, (משלי טז) בְּרַעְוֹת י"י דְרַכִּי
 אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים אֹתוֹ. אֲפִילוּ כָּל אֵינּוֹן מְקַטְרְגֵי עֲלָאי כֻלְהוּ
 אֲתַהֲדִין רְחִימִין לִישְׂרָאֵל וְכַד חֲיִילִין דְּלַעֲיִלָּא אֲתַהֲדִרוּ רְחִימִין
 לִישְׂרָאֵל, כָּל אֵינּוֹן דְּלִתְתָּא, עַל אַחַת כַּמְהָ וְכַמְהָ.
וְאִי תִּימָא לְהוֹן הוּוּ מְקַרְבֵי קַרְבָּנָא, לָאוּ הֲכִי, אֶלָּא כִּלְיָא
 לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא סְלִיק וּמִתְקַרְבֵי. וְאִיהוּ פְּרִישׁ מְזוּנָא

לשון הקודש

וְנֶאֱחָזוּ בְּהֵם בִּישְׂרָאֵל.
 וְכָל הַקַּרְבָּנוֹת הַלְלוּ, לְתַת מְזוּן לְאוֹתָם
 הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׂאָר הָעַמִּים, שֶׁהָרִי מִתּוֹךְ
 הָאֲהֻבָּה שְׂאוּהֵב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת
 בְּנָיו, רוּעָה שֶׁכֶּלֶם יְהִיוּ אוֹהֲבִים שְׁלֵהֶם.
 וְסוּד זֶה – (משלי טז) בְּרַעְוֹת ה' דְרַכִּי אִישׁ גַּם
 אוֹיְבָיו יִשְׁלִם אֹתוֹ. אֲפִילוּ כָּל אוֹתָם
 הַמְּקַטְרְגִים הַעֲלִיזִים, כֶּלֶם חוֹזְרִים
 לְהִיּוֹת אוֹהֲבִים אֵת יִשְׂרָאֵל, וְכִשְׁתַּחֲוִּיּוֹת
 שֶׁל מַעֲלָה הוֹפְכִים לְאוֹהֲבֵי יִשְׂרָאֵל – כָּל
 אוֹתָם שֶׁלְמַטָּה עַל אַחַת כַּמְהָ וְכַמְהָ.
וְאֵם תֹּאמַר, לָהֶם הָיוּ מְקַרְבִּיִם הַקַּרְבָּן?

בַּסְּפֹת. מִי שֶׁהוּא בְּסוּד הָאֲמוּנָה וּמִהֲזָרַע
 וְהִשְׁרֵשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יֵשְׁבוּ בַּסְּפֹת. וְהַסּוּד
 הַזֶּה נֹאמַר בְּכַמְהָ מְקוּמוֹת.
מִצְוָה (מ"ו) אַחַר זֶה, לְהַקְרִיב קַרְבָּן בְּכָל
 יוֹם, וְהַקַּרְבָּן הַזֶּה לְהִיּוֹת חֶלֶק בְּכָל,
 בְּשִׂמְחַת בְּנָיו, מִכִּיּוֹן שֶׁכֶּלֶם אֲחוּזִים
 בְּאִילָן. הָעֲנַפִּים שֶׁלְמַטָּה שֶׁלִּגְבֵי שְׂרָשׁ
 הָאִילָן, הֵבֵל מִתְּבָרְכִים מִשׁוּם הָאִילָן. אַף
 עַל גַּב שְׂאִין בְּהֵם תוּעֵלְתָּא, כֶּלֶם
 מִתְּבָרְכִים. וְשִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל בְּאֲבִיהֶם
 שֶׁלְמַעֲלָה, נוֹתְנִים חֶלֶק שֶׁל בְּרֻכּוֹת לְכָל
 אוֹתָם שְׂאָר הָעַמִּים שֵׁישׁ לָהֶם אֲחִיזָה

לְכַלְהוּ אוֹכְלוֹסִין דְּסִטְרִין אַחֲרֵינִין, דִּיתְהַנּוּן בְּתַהוּא דִּירוֹנָא
 דְּבָנוּי, וַיִּתְהַדְרוּן רַחֲמִימִין דְּלַהוּן, דִּינִדְעוּן עֵילָא וְתַתָּא, דִּהָא לִית
 עֲמָא כְּעֲמָא דִּישְׂרָאֵל, דְּאֵינוּן חוּלְקִיָּה וְעַדְבִּיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְאַסְתַּלְק יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא כְּדָקָא
 יָאוּת. וְכַל אוֹכְלוֹסִין עֲלָאִין פְּתַחֵי וְאַמְרֵי, (שְׁמוּאֵל ב ז) וּמִי כְּעַמְד
 כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָן. (ע"כ רעיא מוהימנא).

רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח (וְאַמַר), (ירמיה ב) כֹּה אָמַר יי' זְכַרְתִּי
 לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ וְגו'. הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל אַתְמַר, בְּשַׁעֲתָא דַּהוּת אִזְלָא בְּמַדְבְּרָא
 עֲמַהוּן דִּישְׂרָאֵל. זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד: דָּא עֲנָנָא דְאַחֲרָן,
 דִּנְטָלָא בְּחֵמֶשׁ אַחֲרֵינִין, דְּאַתְקִשְׁרוּ עֲלֶיךָ, וְנִהִירוּ
 עֲלֶיךָ. אַחֲבַת כְּלוּלֹתֶיךָ, דְּאַשְׁתְּכַלְלוּ לָךְ, (ס"א וְכַלְהוּ
 אִשְׁתְּכַלְלוּ בך) וְאַעֲטָרוּ לָךְ, וְאַתְקִינוּ לָךְ כְּכֹלָה דְּתַעֲדֵי
 תְּכַשִּׁיטָהָא. וְכַל כַּךְ לָמָּה. בְּגִין לְכַתְּבָךְ אַחֲרֵי
 בְּמַדְבַּר בְּאַרְצָן לֹא זְרוּעָה.

לשון הקודש

כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָן. (עד כאן רעיא מוהימנא).
 רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, כֹּה אָמַר ה' זְכַרְתִּי
 לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה נֶאֱמַר
 עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲה שְׁהִיתָה
 הוֹלֶכֶת בְּמַדְבַּר עִם יִשְׂרָאֵל. זְכַרְתִּי לָךְ
 חֶסֶד – זֶהוּ עֲנָנוּ שֶׁל אַחֲרָן שְׁנוֹסֵעַ עִם
 חֲמִשָּׁה אַחֲרִים שְׁנִקְשְׁרוּ עֲלֶיךָ וּמְאִירִים
 עֲלֶיךָ. אַחֲבַת כְּלוּלֹתֶיךָ – שְׁנִתְקַנּוּ לָךְ
 (וְכַלֵּם נִתְקַנּוּ בך) וְעֲטָרוּ אוֹתְךָ, וְהִתְקִינוּ אוֹתְךָ
 כְּמוֹ כֹּלָה שְׁעוֹנֶדֶת אֶת תְּכַשִּׁיטָהָ. וְכַל

לֹא כַּךְ. אֵלָּא הַכֹּל עוֹלָה לְקָדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְנִקְרַב. וְהוּא מְפָרִיד הַמְּזוּן לְכֹל
 הַתְּמוּנִים שֶׁל הַצְּדִדִים הָאַחֲרִים שִׁיְהִנוּ
 בְּאוֹתוֹ הַדּוֹרוֹן שֶׁל בְּנָיו, וַיִּהְפְּכוּ
 לְאוֹהֲבִים שְׁלֵהֶם, שִׁידְעוּ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה
 שְׂאִין עִם כַּעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם חֲלָקוּ וְגוּרְלוֹ
 שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ
 שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעַלָּה וּמַטָּה
 כְּרָאוּי. וְכַל הָאוֹכְלוֹסִים הָעֲלִיוֹנִים
 פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (שְׁמוּאֵל-ב ז) וּמִי כְּעַמְד

תָּא חַיִּי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ יְתִיב בְּמַדְוָרָא דָּא, צִלָּא
 וּמְהִימְנוּתָא, שְׂכִינְתָּא פְּרַסָּא גִדְפָהָא עֲלֵיהּ
 מְלַעֲיָלָא, וְאַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צַדִּיקֵיָא אַחֲרֵינִי שְׂוִיין
 מְדוּרֵיהוֹן עֲמִיהּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אַבְרָהָם וְחַמְשָׁה
 צַדִּיקֵיָא, וְדוֹד מְלֻכָּא, שְׂוִיין מְדוּרֵיהוֹן עֲמִיהּ. הָדָא
 הוּא דְכֶתִיב, בַּסִּפּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים. שִׁבְעַת
 יָמִים כֶּתִיב, וְלֹא בַשִּׁבְעַת יָמִים. בְּגוּוֹנָא דָּא
 כֶּתִיב, (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי' אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְגו'. וּבְעֵי בַר נָשׁ לְמַחְדֵּי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, בְּאַנְפִּין
 נְהִירִין, בְּאוֹשְׁפִיזִין אֵלִין דְּשְׂרִיין עֲמִיהּ.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, כֶּתִיב בַּסִּפּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים,
 וּלְבַתָּר יֵשְׁבוּ בַּסִּפּוֹת. בְּקַדְמוּתָא תֵּשְׁבוּ,
 וּלְבַתָּר יֵשְׁבוּ. אֵלָּא, קַדְמָאָה לְאוֹשְׁפִיזִין. תְּנִינָא,
 לְבָנֵי עֲלֻמָּא. קַדְמָאָה לְאוֹשְׁפִיזִין, כִּי הָא דְרַב

לשון הקודש

שִׁבְעַת יָמִים כְּתוּב, וְלֹא בַשִּׁבְעַת יָמִים.
 כְּמוֹ זֶה כְּתוּב (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְגו'. וְצָרִיךְ אָדָם לְשַׁמַּח
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּפָנִים מְאִירוֹת בְּאוֹרְחִים
 הַלְלוּ שְׁשׂוּרִים עִמּוֹ.

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב בַּסִּפּוֹת תֵּשְׁבוּ
 שִׁבְעַת יָמִים, וְאַחַר כֶּךָ יֵשְׁבוּ בַּסִּפּוֹת.
 בְּרֵאשׁוֹנָה תֵּשְׁבוּ, וְאַחַר כֶּךָ יֵשְׁבוּ. אֵלָּא
 הֲרֵאשׁוֹן לְאוֹרְחִים, הַשְּׁנֵי לְבָנֵי הָעוֹלָם.

כֶּךָ לְמַה? בְּשִׁבִיל לְכַתְּדָא אַחֲרֵי בְּמַדְבַּר
 בְּאַרְצָן לֹא זְרוּעָה.

כֵּן רָאָה, בְּשַׁעֲהַ שְׂאָדָם יוֹשֵׁב בְּמַדְוֹר
 הַזֶּה, צֵל הָאֲמוּנָה, הַשְּׂכִינָה פּוֹרְסַת אֶת
 בְּנִפְיָהּ עָלָיו מְלַמְעָלָה, וְאַבְרָהָם וְחַמְשָׁה
 צַדִּיקִים אַחֲרֵים שְׂמִים אֶת מְדוּרָם עִמּוֹ.
 אָמַר רַבִּי אַבָּא, אַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צַדִּיקִים
 וְדוֹד הַמְּלֻךְ שְׂמִים מְדוּרֵיהֶם עִמּוֹ. זֶהוּ
 שְׂכֶתֶת, בַּסִּפּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים.

הַמְּנוּנָא סָבָא, כִּד הָוָה עָיִל לְסוּפָה הָוָה חֲדֵי,
 וְקָאִים עַל פְּתָחָא לְסוּפָה מְלָגָאוּ, וְאָמַר גְּזֻמֵּן
 לְאוֹשְׁפִיזִין. מְסֻדֵּר (נ"א נְסֻדֵּר) פְּתוּרָא, וְקָאִים עַל
 רִגְלוֹהֵי, וּמְבַרְךְ, וְאָמַר בְּסָפוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים.
 תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִין עַלְאִין, תִּיבּוּ. תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִי
 מְהִימְנוּתָא, תִּיבּוּ. אָרִים (ס"א אֶסְרִי) יְדוּי, וְחֲדֵי, וְאָמַר
 זַכָּאָה חוּלְקָנָא, זַכָּאָה חוּלְקִיתוֹן דְּיִשְׂרָאֵל,
 דְּכַתִּיב, (דברים לב) כִּי חֵלֶק יְיָ עִמּוֹ וְגו', וְהָוָה יְתִיב.

תְּנִינָא, לְבְנֵי עַלְמָא, דְּמָאן (דף ק"ד ע"א) דְּאִית לִיה
 חוּלְקָא בְּעַמָּא וּבְאַרְעָא קְדִישָׁא, יְתִיב
 בְּצִלָּא דְּמְהִימְנוּתָא, לְקַבְּלָא אוֹשְׁפִיזִין, לְמַחְדֵי בְּהֵאִי
 עַלְמָא וּבְעַלְמָא דְּאִתִּי וּבְעֵי לְמַחְדֵי לְמַסְכְּנֵי. מָאִי
 טַעְמָא. בְּגִין דְּחוּלְקָא דְּאֵינוֹן אוֹשְׁפִיזִין דְּזֻמֵּן
 דְּמַסְכְּנֵי הוּא. וְהָוָה דִּיתִיב בְּצִלָּא דָּא דְּמְהִימְנוּתָא,
 וְזֻמֵּן אוֹשְׁפִיזִין אֵלִין עַלְאִין, אוֹשְׁפִיזִי מְהִימְנוּתָא,

 לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

חֲלָקְנוּ, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְמָא שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתּוּב
 (דברים לב) כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ וְגו'. וְהָיָה יוֹשֵׁב.
 חֲשֵׁנִי – לְבְנֵי הָעוֹלָם, שְׁמֵי שְׂיִישׁ לוֹ חֲלָק
 בְּעַם וּבְאַרְצָא הַקְּדוּשָׁה, יוֹשֵׁב בְּצִל
 הָאֲמוּנָה, לְקַבֵּל אֶת הָאוֹרְחִים, לְשַׁמְח
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְצְרִיף לְשַׁמְח
 אֶת הָעֲנִיִּים. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַחֲלָק
 שֶׁל אוֹתָם אוֹרְחִים שְׁזֻמֵּן, הוּא לְעֲנִיִּים.

הָרֵאשׁוֹן לְאוֹרְחִים, כְּמוֹ שֶׁרַב הַמְּנוּנָא
 סָבָא, בְּשָׂהִיָּה נִכְנָס לְסִפְהָ הָיָה שְׁמַח,
 וְעוֹמֵד עַל פְּתַח הַסִּפְהָ מְבַחוּץ וְאָמַר:
 גְּזֻמֵּן לְאוֹרְחִים. מְסֻדֵּר (נְסֻדֵּר) אֶת הַשְּׁלֶחָן,
 וְעוֹמֵד עַל רִגְלוֹ, וּמְבַרְךְ וְאָמַר: בְּסָפוֹת
 תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים. שָׁבוּ אוֹרְחִים
 עֲלֵינוּ, שָׁבוּ. שָׁבוּ אוֹרְחֵי הָאֲמוּנָה, שָׁבוּ.
 הָרִים (רמץ) יְדוּי וְשַׁמַּח, וְאָמַר: אֲשֶׁרֵי

וְלֹא יִהְיֶה לֹזֵן חוֹלְקֵיהוֹן, בְּלֶהוּ קַיִימֵי מִיְנֵיהּ,
 וְאָמְרֵי (משלי כג) אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי וְגו',
 אֲשֶׁתִּבַּח דֶּהֱהוּא פְתוּרָא דְתַקּוּן, דִּילֵיהּ הוּא, וְלֹא
 דְקוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא, עָלֵיהּ כְּתִיב (מלאכי ב) וְזִרְיָתִי
 פָּרַשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגו', פָּרַשׁ חַגִּיכֶם, וְלֹא חַגִּי. וְוִי לֵיהּ
 לְהֵהוּא בַר נָשׁ, בְּשַׁעְתָּא דְאֵלִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוֹתָא
 קַיִימֵי מִפְתוּרֵיהּ.

וְאָמַר רַבִּי אַבְא, אֲבָרְהָם, כָּל יוֹמָיו הָוָה קָאִים
 בְּפִרְשַׁת אוֹרְחִין, לְזַמְנָא אוֹשְׁפִיזִין, וְלִתְקַנָּא
 לֹזֵן פְתוּרֵי, הַשְׁתָּא, דְמִזְמַנִּין לֵיהּ, וְלִכְלָהוּ צְדִיקָיָא,
 וְלִדְרוֹד מִלְכָּא, וְלֹא יִהְבִּין לֹזֵן חוֹלְקֵיהוֹן, אֲבָרְהָם
 קָאִים מִפְתוּרָא, וְקָרִי, (במדבר טז) סוּרוּ נָא מֵעַל אֶהְלֵי
 הָאֲנָשִׁים הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה. וְכִלְהוּ סִלְקִין אֲבִתְרֵיהּ.
 יַצְחָק אָמַר, (משלי יג) וּבִטָּן רְשָׁעִים תִּחְסֶר. יַעֲקֹב

לשון הקודש

האמונה הללו קמים משלחנו.
 וְאָמַר רַבִּי אַבְא, אֲבָרְהָם, כָּל יוֹמָיו הָוָה
 עוֹמֵד בְּפִרְשַׁת דְּרָכִים לְזַמְּן אוֹרְחִים
 וְלִסְדֵּר לָהֶם שְׁלַחְנוֹת. עֲכָשׁוּ שְׂמִזְמִינִים
 אוֹתוֹ וְאֵת כָּל הַצְּדִיקִים וְאֵת דּוֹד הַמֶּלֶךְ
 וְאִין נֹתְנִים לָהֶם אֵת חִלְקָם, אֲבָרְהָם
 עוֹמֵד מִהַשְׁלָחַן וְקוֹרָא: (במדבר טז) סוּרוּ נָא
 מֵעַל אֶהְלֵי הָאֲנָשִׁים הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה.
 וְכֵלָם עוֹלִים אַחֲרָיו. יַצְחָק אָמַר, (משלי יג)

ואותו שישב בצל הזה של האמונה,
 וּמְזַמֵּן אֵת הָאוֹרְחִים הָעֲלִיּוֹנִים הַלְלוּ,
 אוֹרְחֵי הָאֲמוּנָה, וְלֹא נֹתֵן לָהֶם חִלְקָם,
 כָּלָם קָמִים מִמֶּנּוּ וְאוֹמְרִים: (משלי כג) אֵל
 תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי וְגו'. נִמְצָא שְׂאוֹתוֹ
 שְׁלַחַן שְׁתַּקָּן - שְׁלוֹ הוּא, וְלֹא שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. עָלָיו כְּתוּב (מלאכי ב) וְזִרְיָתִי
 פָּרַשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגו', פָּרַשׁ חַגִּיכֶם, וְלֹא
 חַגִּי. אוֹי לוֹ לְאוֹתוֹ אָדָם בְּשַׁעַת שְׂאוֹרְחֵי

אָמַר, (משלי כג) פִּתְדָּ אֲכַלְתָּ תְּקִיאָנָהּ. וּשְׂאָר כָּל
צְדִיקָיָא אֲמַרִי, (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיָּא
צוּאָה בְּלִי מָקוּם.

דְּדוּד מְלָפָא אָמַר, (חסר כאן) וְאַשְׁלִים דִּינֵוִי,
דְּכַתִּיב, (שמואל א כה) וַיְהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים
וַיִּגְזַף יְיָ אֶת נֹבֶל וַיָּמַת. מָאִי קָא מִיִּירִי. בְּגִין דְּדוּד
שָׁאֵל לְנֹבֶל, וְאֶתְעַבִּיד לִיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֹא בָעָא.
וְדָא זְמַן לִיהּ, וְלֹא יִתְב לִיהּ חוֹלְקָא, וּבְאֵינוּן עֲשָׂרָה
יוֹמִין דְּדוּד מְלָפָא דָּאִין עֲלֵמָא, אֶתְדָּן עָלֵיהּ הֵהוּא
בַר נֶשׁ דְּאַשְׁלִים לִיהּ בִּישׁ יִתִּיר מְנַבֵּל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר (בְּגִין דְּ) אוֹרְיִיתָא לָא אֲמַרְח עָלֵיהּ
דְּבַר נֶשׁ יִתִּיר, אֶלָּא כְּמָה דִּיכִיל,
דְּכַתִּיב, (דברים טז) אִישׁ כְּמַתְנַת יָדוֹ וְגו'. וְלֹא לִימָא
אִינִישׁ אֶכּוּל וְאַשְׁבַּע וְאַרְוִי בְּקַדְמִיתָא, וּמָה
דִּישְׁתָּאֵר אַתָּן לְמַסְכְּנֵי, אֶלָּא רִישָׁא דְּכִלָּא

לשון הקודש

רְצָה. וְזֶה הַזְּמַן אוֹתוֹ, וְלֹא נָתַן לוֹ חֶלֶק.
וּבְאוֹתָם עֲשָׂרָה יָמִים שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ דִּן אֶת
הָעוֹלָם, נְדוּן עָלָיו אוֹתוֹ אָדָם שְׁהַשְׁלִים לוֹ
רַע יוֹתֵר מְנַבֵּל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, (משום דְּ) אִין הַתּוֹרָה
מְטְרִיקָה עַל אָדָם יוֹתֵר, אֶלָּא כְּמֹה שֶׁהוּא
יְכוּל, שְׂכָתוּב (דברים טז) אִישׁ כְּמַתְנַת יָדוֹ
וְגו'. וְלֹא יֵאמֵר אָדָם אֲכַל וְאַשְׁבַּע

וּבְזֶמַן רְשָׁעִים תְּחַסֵּר. יַעֲקֹב אָמַר, (שם כג)
פִּתְדָּ אֲכַלְתָּ תְּקִיאָנָהּ. וּשְׂאָר כָּל הַצְּדִיקִים
אוֹמְרִים, (ישעיה כח) כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ
קִיָּא צוּאָה בְּלִי מָקוּם.

דְּדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר, וְהַשְׁלִים דִּינֵוֹ, שְׂכָתוּב
(שמואל-א כה) וַיְהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְזַף הוּ
אֶת נֹבֶל וַיָּמַת. מָה זֶה אוֹמֵר? מִשׁוּם
שְׂדוּד שָׁאֵל מְנַבֵּל וְנַעֲשָׂה לוֹ אוֹרְחָה, וְלֹא

דְּאוֹשְׁפִיזִין הוּא, וְאִי חֲדֵי לְאוֹשְׁפִיזִין וְרֵי לֹזֵן,
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדֵי עֲמִוּה, וְאַבְרָהָם קָרִי
 עָלֶיהָ, (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ וְגו'. וַיִּצְחַק קְאָרִי
 עָלֶיהָ, (ישעיה נד) כֹּל כְּלִי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח. אָמַר
 רַבִּי שְׂמֻעוֹן, הָאִי דְדוֹד מְלָכָא אָמַר לִיה, בְּגִין דְּכָל
 זַיִּנִין דְּמְלָכָא, וְקָרְבִין דְּמְלָכָא, בִּידוּי דְדוֹד
 אֶתְתְּקְרוּ, אֲבָל יִצְחַק קְאָמַר, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאָרְץ
 יִהְיֶה זֶרְעוֹ וְגו', הוּן וְעוֹשֵׁר וְגו'.

יַעֲקֹב אָמַר, (ישעיה נח) אִז יִפְקַע בְּשַׁחַר אוֹרְךָ וְגו',
 שְׂאָר צַדִּיקֵיָא אָמְרִי, (ישעיה נח) וְנִתְחַד יְיָ
 תַמִּיד וְהַשְׁבִּיעַ וְגו', דְדוֹד מְלָכָא אָמַר, (ישעיה נד) כֹּל
 כְּלִי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח, דְהָא הוּא עַל כָּל זַיִּנֵי
 עֲלָמָא אֶתְתְּקְרוּ. וּפְאָה חוֹלְקִיָה דְדַבְרַ נָשׁ, דְזַכִּי לְכָל
 הָאִי. וּפְאָה חוֹלְקִיָהוּן דְצַדִּיקֵיָא, בְּעֲלָמָא דִין,

לשון הקודש

אָמַר, (תהלים קב) גְּבוּר בְּאָרְץ יִהְיֶה זֶרְעוֹ וְגו',
 הוּן וְעוֹשֵׁר וְגו'.

יַעֲקֹב אָמַר, (ישעיה נח) אִז יִפְקַע בְּשַׁחַר
 אוֹרְךָ וְגו'. שְׂאָר הַצַּדִּיקִים אוֹמְרִים, (שם)
 וְנִתְחַד ה' תַמִּיד וְהַשְׁבִּיעַ וְגו'. דוֹד הַמְלִיךְ
 אָמַר, (שם נד) כֹּל כְּלִי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח,
 שְׁחֲרֵי הוּא נִפְקַד עַל כָּל כְּלִי הוּזֵן שֶׁל
 הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל הָאָדָם שְׂזוּכָה
 לְכָל זֶה. אֲשֶׁרֵי חִלְקָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב

וְאִשְׁתָּה בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמָה שִׁישְׂאָר אֶתְנִן
 לְעַנְיִים. אֲלָא רֵאשִׁית הַכֹּל הוּא שֶׁל
 הָאוֹרְחִים. וְאִם שְׂמַח אֶת הָאוֹרְחִים
 וְהִשְׁקָה אוֹתָם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח
 עִמוֹ, וְאַבְרָהָם קוֹרָא עָלָיו, (ישעיה נח) אִז
 תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְגו'. וַיִּצְחַק קוֹרָא עָלָיו, (שם)
 כֹּל כְּלִי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח. אָמַר רַבִּי
 שְׂמֻעוֹן, אֶת זֶה דוֹד הַמְלִיךְ אָמַר אוֹתוֹ,
 מִשּׁוּם שֶׁכֹּל כְּלִי הוּזֵן שֶׁל הַמְלִיךְ וְהַקְרִבּוֹת
 שֶׁל הַמְלִיךְ נִפְקְרוּ בְּיַד דוֹד. אֲבָל יִצְחַק